

מבחן בכלכלה

מועד 10/2022

שם פרטי: _____
שם משפחה: _____
מס' ת"ז/דרכון: _____
מס' נבחן: _____ מופיע על דף התשובות מתחת למס' ת"ז.

לפניכם המבחן בכלכלה המועבר במסגרת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, שיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995.

לפני שתתחילו לפתור את הבחינה עליכם לסמן את מספר הגירסה על דף התשובות!!
השאלות והתשובות במבחן נוסחו בצורה בהירה ולא תהיה אפשרות לשאול שאלות במהלך הבחינה.

יודגש, כי נבחן אשר יימצא כי פגע במשמעת יטופל בחומרה ויהיה חשוף, בין היתר, לעונש של פסילת בחינתו ומניעה מלגשת לבחינות רשות ניירות ערך בעתיד.

שימו לב!

- במבחן שאלות "סגורות". בכל שאלה מוצעות מספר אפשרויות תשובה.
- עליכם לבחור לכל שאלה את התשובה הנכונה ביותר ולסמנה ב- X במקום המתאים בדף התשובות.
- הציון במבחן נקבע אך ורק על פי הסימונים בדף התשובות.
- עגלו תשובתכם בהתאם למידת הדיוק בהן מופיעות התשובות האפשריות.
- את התשובות עליכם לסמן בעט שחור או כחול.
- ניתן לבטל סימון תשובה על ידי מילוי כל המשבצת בעט.
- אין להכניס לאולם הבחינה חומרי לימוד.
- במהלך הבחינה חל איסור מוחלט לתקשר בדרך כלשהי עם נבחנים אחרים ועם גורמים מחוץ לחדר הבחינה.
- אין להשאיר בידיכם כל מכשיר המחובר לרשת האינטרנט.
- במהלך הבחינה חל איסור על החזקת אמצעי תקשורת (לרבות טלפון נייד ושעון חכם), במצב פעיל או כבוי.

בהצלחה!

הנחיות למבחן:

אם לא נאמר במפורש אחרת (בשאלה או בתשובה) הניחו כי :

עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין.

עקומת ההיצע עולה משמאל לימין.

גמישות הביקוש נמדדת בערכה המוחלט.

המשק הוא סגור, אלא אם נאמר במפורש, או נובע מהנחות השאלה, שהוא פתוח.

במשק מתקיימים תנאי התחרות המשוכללת.

עקומה גמישה לחלוטין היא מקבילה לציר ה- X.

עקומה בלתי גמישה לחלוטין (קשיחה לחלוטין) היא ניצבת (אנכית) לציר ה- X.

הביקוש לצריכה פרטית תלוי בהכנסה הפנויה בלבד.

הביקוש להשקעה נקיה תלוי בשער הריבית בלבד.

הביקוש לכסף תלוי ברמת התוצר הלאומי ובשער הריבית.

הממשלה אינה משלמת תשלומי העברה.

הפירמות מחלקות את כל רווחיהן.

Yd מסמל הכנסה פנויה.

עירוי חיכוני חיובי הוא גידול בבסיס המוניטארי, כלומר גידול ברזרבות הבנקים + מזומן שבידי הציבור. עירוי חיכוני שלילי הוא הקטנה בבסיס המוניטארי.

עירוי פנימי חיובי הוא הקטנה בכמות המזומן שבידי הציבור.

עירוי פנימי שלילי הוא גידול בכמות המזומן שבידי הציבור.

1. ספרד היא יצרנית שמן הזית הגדולה בעולם. יש יצואניות נוספות של שמן זית, ביניהן ישראל, המייצרות מוצר זהה לשמן הזית הספרדי. בגלל הבצורת הקשה העוברת על אירופה צפויה השנה ירידה של יותר מ- 50% בכמות שמן הזית שתיוצר בספרד. הניחו כי זהו השינוי היחיד שקרה. הניחו גם כי מאחר שספרד היא יצואנית גדולה בענף שמן הזית, עומדת בפניה עקומת ביקוש שאינה גמישה לחלוטין. גמישות העקומה בתחום הרלבנטי גדולה מ- 1.

בהתייחס לנתונים שלעיל, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. מחיר שמן הזית צפוי לעלות ביותר מ- 50% ולכן רווחי היצרנים הספרדיים צפויים לגדול.
- ב. הרווחים של יצואניות אחרות של שמן זית (כמו ישראל, למשל) שלא נפגעו מהבצורת, יעלו בוודאות.
- ג. לא ברור מה יקרה לרווחים של יצואני שמן הזית הישראליים.
- ד. גמישות הביקוש מלמדת על מה שיקרה לכמות המבוקשת כאשר המחיר יעלה, אך היא אינה מלמדת על מה שיקרה למחיר כאשר הכמות תקטן. לפיכך הנתון לגבי גמישות הביקוש לשמן הזית הספרדי אינו יכול ללמד על מה שיקרה לרווחים של יצרני שמן הזית בספרד כאשר הכמות תקטן.
- ה. מחיר שמן הזית בעולם חייב לעלות ולכן רווחיהם של כל יצרני שמן הזית יגדלו.

2. מוצר X מיוצר בשוק של תחרות משוכללת, באמצעות גורם ייצור קבוע - מכונות, וגורם ייצור משתנה - פועלים. ידוע כי הפירמות הפועלות בענף מצויות בשיווי משקל של הזמן הקצר. שכר העבודה של הפועלים הוא 250 ש"ח והתפוקה השולית של הפועלים היא 50 יחידות X.

בהתייחס לנתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. לא ניתן לקבוע מהו מחיר X.
- ב. מחיר X הוא 10 ש"ח.
- ג. אם יעלה שכר העבודה, תעלה גם התפוקה השולית של הפועלים ומחיר X יישאר ללא שינוי.
- ד. מחיר X הוא 5 ש"ח.
- ה. אם תחול עלייה בשכר העבודה של הפועלים יתכן שהפירמה תגדיל את הכמות המיוצרת של X.

3. הניחו כי בשוק החלב קיימות שתי קבוצות צרכנים; בקבוצה A צרכנים בעלי משפחות מרובות ילדים ובקבוצה B צרכנים בודדים, או בעלי משפחות עם 2 ילדים לכל היותר. כיום מתחלקת הכמות המיוצרת בשוק החלב באופן שווה בין שתי הקבוצות הללו. לקראת הבחירות הקרובות הציעה אחת המפלגות לחלק תלושים למשפחות מקבוצה A. תלושים אלה, שיינתנו למשפחות בחינם, יאפשרו להן לרכוש חלב בלבד, בכמות העולה ב- 25% על כמות החלב שרכשו לפני כן.

מה צפוי שיקרה בשוק החלב אם הצעה זו תתבצע?

- א. המחיר שמקבלים היצרנים עבור החלב יעלה, כמות החלב המיוצרת תגדל וכך גם כמות החלב הנקנית על ידי צרכנים מקבוצה A. כמות החלב הנקנית על ידי הצרכנים מקבוצה B בהכרח תקטן.
- ב. כמות החלב הנקנית על ידי הצרכנים מקבוצה A תגדל, כמות החלב הנקנית על ידי הצרכנים מקבוצה B תקטן ולא ברור מה יקרה לסך כל כמות החלב המיוצרת.
- ג. כמות החלב הנקנית על ידי הצרכנים מקבוצה A תגדל, כמות החלב הנקנית על ידי הצרכנים מקבוצה B תקטן. סך כל הכמות המיוצרת של חלב לא תשתנה.
- ד. לא ברור האם התוכנית תשפר את מצבם של הצרכנים מקבוצה A. הם אמנם יקבלו תלושים בחינם אבל מחיר החלב יעלה ולכן יתכן שכמות החלב שהם ירכשו תקטן.
- ה. לא ברור מה תהיה השפעת התוכנית על יצרני החלב.

4. ענף הפרחים נמצא בתחרות משוכללת. פרחים מיוצרים באמצעות גורם ייצור קבוע וגורם ייצור משתנה – פועלים. הפרחים משווקים גם לשוק המקומי וגם ליצוא. המשק הוא קטן בשוק העולמי של הפרחים. כיום מחיר פרח הוא 2 דולר ושער החליפין הוא 3.5 ש"ח לדולר (התעלמו מהוצאות הובלה).

מבין השינויים הבאים, מהו השינוי שצפוי להשאיר את הכמות המיוצאת של פרחים ללא שינוי?

- א. מחיר הפרחים בחו"ל יעלה ב- 50% ושכר העבודה של הפועלים יעלה אף הוא ב- 50%.
- ב. שער החליפין של הדולר יעלה ב- 50% ושכר העבודה של הפועלים יעלה אף הוא ב- 50%.
- ג. מחיר הפרחים בחו"ל יעלה ב- 50%, שכר העבודה של הפועלים יעלה אף הוא ב- 50%, הביקוש המקומי לפרחים יגדל באופן שעבור כל כמות של פרחים יהיו הצרכנים מוכנים לשלם מחיר הגבוה ב- 50% מהמחיר ששילמו קודם לכן.
- ד. מחיר הפרחים בחו"ל יירד ב- 50% ושכר העבודה של הפועלים יירד אף הוא ב- 50%.
- ה. הממשלה תיתן סובסידיה בגובה 3.5 ש"ח לכל פרח מיוצר.

5. משק מייצר שני מוצרים; X ו-Y. במשק שני גורמי ייצור; גורם ייצור קבוע A המשמש רק בייצור Y, וגורם ייצור משתנה B שניתן להעברה בין שני הענפים. לייצור X זרוש רק גורם ייצור B וידוע כי התפוקה השולית של גורם ייצור B בענף X היא קבועה ואילו בייצור Y נדרשים שני גורמי הייצור; A הקבוע ו-B המשתנה. התפוקה השולית של B בייצור Y פוחתת ככל שגדל ייצור Y.

בהתייחס לנתונים שלעיל, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. עבור רמות ייצור נמוכות של X, ההוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור X תהיה קבועה.
- ב. עבור רמות ייצור נמוכות של Y, ההוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור Y תהיה קבועה.
- ג. קיים תחום על פני עקומת גבול אפשרויות הייצור של המשק שבו ההוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור X היא קבועה וההוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור Y גדלה כאשר ייצור Y גדל.
- ד. אין אפשרות לקבוע מה קורה להוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור X כאשר ייצור X גדל.
- ה. לאורך גבול אפשרויות הייצור של המשק, ההוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור X גדלה כאשר ייצור X גדל וההוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור Y גדלה כאשר ייצור Y גדל.

6. ידוע כי במשק א' יכולה כל יחידת גורם ייצור לייצר 5 כיכרות לחם או 20 מטר בד ואילו במשק ב' יכולה כל יחידת גורם ייצור לייצר 20 כיכרות לחם או 25 מטר בד.

בהתייחס לנתונים שלעיל, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. למשק ב' יתרון מוחלט בייצור שני המוצרים ויתרון יחסי בייצור לחם.
- ב. למשק ב' יתרון מוחלט בייצור שני המוצרים ויתרון יחסי בייצור בד.
- ג. למשק ב' יתרון יחסי בייצור לחם. לא ניתן לקבוע לאיזה משק יש יתרון מוחלט, כי לא נתון כמה יחידות של גורם ייצור יש בכל משק.
- ד. למשק א' יש יתרון מוחלט בייצור שני המוצרים ויתרון יחסי בייצור בד.
- ה. עקומת גבול אפשרויות הייצור של משק ב' בהכרח תהיה גבוהה מזו של משק א'.

7. משק חקלאי מייצר חיטה וגזר באמצעות פועלים וקרקע. הפועלים יכולים לעבוד בשני הגידולים והם עובדים מענף לענף ללא הוצאות. הקרקע אינה ניתנת להעברה בין שני הגידולים. הניחו כי המשק נמצא תמיד על עקומת גבול אפשרויות הייצור שלו (עקומת התמורה). נתון כי למשק 10 שדות המתאימים לגידול חיטה ו- 5 שדות המתאימים לגידול גזר. להלן פונקציית הייצור של חיטה וגזר:

מספר פועלים בשדה	תפוקת שדה חיטה	תפוקת שדה גזר
1	20 טון	16 טון
2	34 טון	28 טון
3	38 טון	38 טון
4	36 טון	34 טון

בהתייחס לתפוקה השולית, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. אם במשק 26 פועלים הומוגניים וידוע כי הוא מייצר 270 טון חיטה, אז התפוקה השולית של הפועלים בייצור גזר היא 16 טון גזר.
- ב. אם במשק 26 פועלים הומוגניים וידוע כי הוא מייצר 280 טון גזר, אז התפוקה השולית של הפועלים בייצור חיטה היא 4 טון חיטה.
- ג. לא ניתן לדעת מהי התפוקה השולית של הפועלים מבלי שנתונים מחירי החיטה והגזר.
- ד. אם במשק 26 פועלים הומוגניים וידוע כי הוא מייצר 270 טון חיטה, אז התפוקה השולית של שדה גזר (השדה החמישי) היא 8 טון גזר.
- ה. אם במשק 26 פועלים הומוגניים וידוע כי הוא מייצר 270 טון חיטה, אז התפוקה השולית של שדה גזר (השדה החמישי) היא 38 טון גזר.

8. דירות נרכשות על ידי זוגות צעירים וגם על ידי אזרחים מבוגרים יותר. הניחו כי מדובר בדירות חדשות בלבד (הנמכרות על ידי חברות הבנייה) וכן הניחו כי כל הדירות זהות בכל המאפיינים שלהן. הניחו כי בשוק זה קיימת תחרות משוכללת. לאור המחאה הציבורית על יוקר הדיור מעוניינת הממשלה להקל על הזוגות הצעירים את רכישת הדירה. נשקלות שתי דרכים אפשריות:

- לתת לחברות הבנייה סובסידיה בסך 200,000 ש"ח לכל דירה שתימכר לזוג צעיר.
- לתת לכל זוג צעיר מענק בסך 200,000 ש"ח לשם רכישת דירה בלבד.

בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. לחברות הבנייה לא משנה איזו הצעה תתקבל, ואילו הזוגות הצעירים מעדיפים את הצעה מספר 1.
- ב. לפי כל אחת משתי ההצעות חברות הבנייה יגדילו את רווחיהן, הזוגות הצעירים יזכו לירידה במחיר הדירה, מצב האזרחים המבוגרים יורע, כי מחיר הדירות יעלה.
- ג. הזוגות הצעירים מעדיפים את הצעה מספר 1, כי אז יירד מחיר הדירה שהם רוכשים ואילו לפי הצעה מספר 2 מחיר הדירה יעלה.
- ד. האזרחים המבוגרים מעדיפים את הצעה מספר 1 כי אז יירד מחיר הדירה שהם רוכשים בעוד שלפי הצעה מספר 2 מחיר הדירה יעלה.
- ה. שתי ההצעות יביאו לשיפור במצבם של כל הגורמים בשוק – הזוגות הצעירים, האזרחים המבוגרים וגם חברות הבנייה.

9. הממשלה מתכננת רפורמה בענף החקלאות. בין השאר, יבוטלו המכסים המוטלים כיום על יבוא גבינות קשות. הניחו כי ישראל היא משק קטן בשוק הגבינות העולמי והניחו גם כי הורדת המכס תביא לירידה במחיר שמשלם הצרכן. כמו כן, הניחו כי יש רק סוג אחד של גבינה קשה וכי המכס היה בגובה 50 ש"ח לק"ג.

מה תהיה השפעת ביטול המכס על שוק הגבינות?

- א. מחיר הגבינה לצרכן יירד, הכמות הנצרכת של גבינות בשוק המקומי תגדל, הייבוא יגדל, לא ברור מה יקרה לכמות המיוצרת של גבינה בשוק המקומי.
- ב. הכמות המיוצרת של גבינה בשוק המקומי תקטן. אם הממשלה תפצה את יצרני הגבינה בסכום השווה לתקבולים מן המכס, מצבם של יצרני הגבינה יישאר כפי שהיה לפני ביטול המכס.
- ג. הכמות המיוצרת של גבינה בשוק המקומי תקטן. הממשלה יכולה להביא לכך שמצבם של יצרני הגבינה ישתפר בהשוואה למצבם לפני ביטול המכס, אם היא תפצה אותם בסכום השווה לגובה המכס לק"ג (50 ש"ח) כפול כמות הגבינה שיוצרה בשוק המקומי לפני ביטול המכס.
- ד. אם גמישות הביקוש המקומי לגבינה גדולה מ-1 בתחום הרלבנטי, יתכן שהכמות המיוצרת של גבינה תגדל בעקבות ביטול המכס ומצב יצרני הגבינה ישתפר, אפילו ללא קבלת פיצוי מן הממשלה.
- ה. הפגיעה ברווחיהם של יצרני הגבינה המקומיים תהיה גדולה יותר ככל שהביקוש לגבינה בתחום הרלבנטי הוא קשיח יותר.

10. במשק סגור מייצרים את מוצר X בתנאי תחרות משוכללת. מוצר X מיוצר על ידי גורם ייצור יחיד A, המשמש בייצור X בלבד. עקומת ההיצע של A קשיחה לחלוטין. ידוע כי X הוא מוצר נורמלי. ידוע גם כי המשק נמצא על גבי גבול אפשרויות הייצור שלו.

אם תחול עלייה בהכנסות הצרכנים, מה צפוי שיקרה בשווקים הרלבנטיים?

- א. יעלה הביקוש למוצר X, יעלה מחירו והכמות בשיווי משקל תגדל.
- ב. יעלה מחירו של גורם הייצור A והוצאות הצרכנים על X לא ישתנו.
- ג. יעלה מחיר X ואם גמישות הביקוש למוצר X, בתחום הרלבנטי, גדולה מ-1, הוצאות הצרכנים על X יקטנו.
- ד. יעלה מחיר X ואם גמישות הביקוש למוצר X, בתחום הרלבנטי, קטנה מ-1, הוצאות הצרכנים על X יישארו ללא שינוי.
- ה. יעלה הביקוש למוצר X, אבל כמותו לא תשתנה. מחיר X יעלה ומחיר A יעלה באותו שיעור (באחוזים).

11. המשק הישראלי הוא פתוח ומקיים קשרי מסחר בינלאומיים עם מדינות העולם. שער החליפין של השקל נקבע בשוק המט"ח ותלוי בביקוש ובהיצע של מט"ח. קיימות תנועות הון חופשיות והן תלויות, בין השאר, בשערי הריבית במשק הישראלי ובעולם. בנק ישראל אינו מתערב בקביעת שער החליפין. לאור העלייה בשיעור האינפלציה בישראל החליט בנק ישראל להעלות את שער הריבית בישראל. הניחו כי קורים רק השינויים המצוינים בשאלה או בתשובות.

בנסיבות המתוארות, איזו מהטענות הבאות היא הנכונה ביותר?

- עלייה בשער הריבית בישראל יכולה למתן את הלחץ האינפלציוני הנובע מעודף הביקוש. עליית הריבית המקומית תביא גם לעלייה בשער הדולר (בש"ח) והדבר יתרום תרומה נוספת לריסון הלחץ האינפלציוני.
- אם הריבית במשק הישראלי תעלה בשיעור גבוה, שער הדולר (בש"ח) יירד והדבר יפגע במאמצים לריסון הלחץ האינפלציוני.
- העלייה בשער הריבית בישראל יכולה למתן את הלחץ האינפלציוני הנובע מעודף הביקוש. לשינוי בשער הדולר (בש"ח) לא תהיה כל השפעה על הלחץ האינפלציוני.
- העלייה בשער הריבית בישראל יכולה למתן את הלחץ האינפלציוני הנובע מעודף הביקוש. עליית הריבית תביא לגידול בתנועות ההון הנכנסות ולכן תביא לירידה בשער הדולר (בש"ח) וגם שינוי זה ימתן את הלחץ האינפלציוני.
- העלייה בשער הריבית בישראל יכולה למתן את הלחץ האינפלציוני הנובע מעודף הביקוש. עליית הריבית תביא להקטנה בתנועות ההון הנכנסות ולכן תביא לעלייה בשער הדולר (בש"ח) והדבר יפגע במאמצים לריסון הלחץ האינפלציוני.

12. במשק פתוח ידועות פונקציות הביקוש המצרפי הבאות:

$C = 400 + 0.8 Y_d$	צריכה פרטית
$I = 200 + 0.1 Y$	השקעה מקומית
$G = 500$	צריכה ציבורית
$Ex = 200$	יצוא
$Im = 100 + 0.1 Y$	יבוא
$T = 0.25 Y$	מס

ידוע כי רמת התוצר הלאומי של תעסוקה מלאה היא 3,500. בשאלה זו הניחו כי שער החליפין של מטבע חוץ הוא קבוע והתעלמו משוק הכסף.

בהסתמך על נתונים אלה, איזה מהמצבים הבאים יתקיים במשק?

- המשק יהיה בשיווי משקל באבטלה ברמת תוצר של 3,000, בתקציב הממשלה יהיה עודף בגודל 250, במאזן התשלומים יהיה עודף יבוא בגודל 200.
- המשק יהיה בשיווי משקל בתעסוקה מלאה ברמת תוצר של 3,500, בתקציב הממשלה יהיה עודף בסך 375 ובמאזן התשלומים יהיה עודף יבוא בגודל 250.
- המשק יהיה בשיווי משקל באבטלה. על מנת שהמשק יגיע לרמת תוצר לאומי של תעסוקה מלאה צריכה הממשלה להגדיל את הצריכה הציבורית ב-100 מבלי לשנות את אחוז המס שהיא גובה.
- המשק יהיה ברמת תוצר לאומי של תעסוקה מלאה ויהיה בו פער אינפלציוני בגודל 100.
- ברמת התוצר הלאומי בה יהיה המשק, גובה ההשקעה הנקייה של המשק יהיה 500.

13. איזה מבין המשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. אם במשק פתוח שיש בו עודף יבוא, ההשקעה המקומית הנקייה גדולה מסך החיסכון של הסקטור הפרטי, בהכרח יש לממשלה גירעון בתקציב.
- ב. אם במשק פתוח שיש בו עודף יצוא יש לממשלה גירעון בתקציב, יתכן שההשקעה המקומית הנקייה גדולה יותר מסך החיסכון של הסקטור הפרטי.
- ג. אם במשק פתוח שיש בו עודף יצוא יש לממשלה גירעון בתקציב, ההשקעה המקומית הנקייה בהכרח קטנה מסך החיסכון של הסקטור הפרטי.
- ד. אם במשק פתוח שיש בו עודף יבוא ההשקעה המקומית הנקייה קטנה מסך החיסכון של הסקטור הפרטי, יתכן שלממשלה יש עודף בתקציב.
- ה. אם במשק סגור ההשקעה המקומית הנקייה גדולה מסך החיסכון של הסקטור הפרטי, יתכן שלממשלה יש גירעון בתקציב.

14. נתון משק פתוח שפועלת בו ממשלה. ידוע כי השנה הייתה הצריכה הפרטית גדולה מהתוצר הלאומי הנקי.

בהתייחס לנתונים שלעיל, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר ביחס לשנה המדוברת?

- א. יתכן כי ההשקעה הנקייה של המשק הייתה גדולה מ-0.
- ב. בהכרח ההשקעה הנקייה של המשק הייתה שלילית.
- ג. בהכרח ההשקעה המקומית הנקייה הייתה שלילית.
- ד. אם היה למשק בשנה זו עודף יבוא, יתכן כי ההשקעה הנקייה של המשק הייתה גדולה מ-0.
- ה. בהכרח ההשקעה המקומית הנקייה הייתה גדולה מ-0.

15. ידוע כי לכל משקי הבית יש פונקציית צריכה שבה הנטייה השולית לצרוך קבועה בכל רמות ההכנסה, אולם הנטייה השולית לצרוך אינה זהה לכל משקי הבית.

בהסתמך על נתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. מדיניות כלכלית שתביא לחלוקת הכנסה שוויונית יותר תגרום לגידול בצריכה הפרטית.
- ב. מדיניות כלכלית שתביא לחלוקת הכנסה שוויונית יותר תגרום להקטנה בצריכה הפרטית.
- ג. מדיניות כלכלית שתביא לחלוקת הכנסה שוויונית יותר לא תביא לשום שינוי בצריכה הפרטית.
- ד. מדיניות כלכלית שתביא לחלוקת הכנסות שוויונית פחות תגרום לגידול בנטייה הממוצעת לצרוך.
- ה. לא ניתן לדעת מה תהיה ההשפעה של חלוקת הכנסה שוויונית יותר על גובה הצריכה הפרטית.

16. להלן נתונים ממאזן התשלומים של המשק:
 יצוא הסחורות עמד על 50 מיליארד דולר. כל התמורה התקבלה באופן מיידי. חברות פרטיות ייבאו מחו"ל סחורות בשווי 40 מיליארד דולר - מחצית מסכום זה שולמה באופן מיידי והיתרה מומנה על ידי הלוואות שהתקבלו מחו"ל לתקופה של 5 שנים. הממשלה קיבלה במתנה ממדינה ידידותית ציוד צבאי בשווי 2 מיליארד דולר. בנקים מקומיים שילמו ריבית לבנקים בחו"ל בסך חצי מיליארד דולר, חברות מקומיות פרעו חובות לחו"ל בסך 3 מיליארד דולר. משקיעים זרים ביצעו השקעות במשק בסך 10 מיליארד דולר. ההשקעות בוצעו באופן הבא: הם הביאו מחו"ל ציוד למפעל בשווי 6 מיליארד דולר והיתרה בסך 4 מיליארד דולר הועברה במזומן.
 בהתייחס לנתונים שלעיל ולמאזן התשלומים של המשק, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- למשק היה עודף בחשבון הסחורות והשירותים בסך 1.5 מיליארד דולר ויתרות מטבע החוץ שלו עלו ב- 26.5 מיליארד דולר.
- למשק היה עודף בחשבון הסחורות והשירותים בסך 1.5 מיליארד דולר, עודף בחשבון השוטף בסך 3.5 מיליארד דולר ויתרות מטבע החוץ של המשק עלו ב- 30.5 מיליארד דולר.
- למשק היה עודף בחשבון הסחורות והשירותים בסך 3.5 מיליארד דולר, עודף בחשבון ההון לזמן ארוך בסך 17 מיליארד דולר ויתרות מטבע החוץ של המשק עלו ב- 20.5 מיליארד דולר.
- למשק היה עודף בחשבון הסחורות והשירותים בסך 2 מיליארד דולר, עודף בחשבון השוטף בסך 1.5 מיליארד דולר ויתרות מטבע החוץ של המשק עלו ב- 34 מיליארד דולר.
- לא ניתן לסכם את מאזן התשלומים מכיוון שחסר נתון בשאלה.

17. במשק פתוח נמדדו הנתונים הבאים:
 צריכה פרטית 2,000, חיסכון ממשלתי 600 - (מינוס 600), עודף יבוא 500, תשלומי העברה ממשלתיים 200, חיסכון אישי 400. מיסים ישירים 800. כל רווחי הפירמות חולקו, אין מס חברות, אין סובסידיות ואין מיסים עקיפים.
 בהסתמך על נתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- התוצר הלאומי הנקי הוא 3,500 וההשקעה הנקייה של המשק היא 300.
- ההכנסה הפנויה היא 2,900.
- התוצר הלאומי הנקי הוא 3,000 וההשקעה המקומית הנקייה היא 300.
- ההכנסה הפנויה היא 2,200.
- התוצר הלאומי הנקי הוא 3,700.

18. במערכת הבנקים קיימים פיקדונות עו"ש בלבד. יחס הרזרבה שהבנקים צריכים לקיים כנגד פיקדונות אלו הוא 25%. הבנקים נמצאים תמיד בגבול יחס הרזרבה החוקי. הציבור מחזיק בידיו תמיד מזומן בסך 20 מיליארד ש"ח, וידוע כי רזרבות הבנקים עומדות על 80 מיליארד ש"ח. ידוע כי הציבור מחזיק בידיו גם איגרות חוב ממשלתיות. הניחו כי בכל מקרה של שינוי, הציבור והבנקים מבצעים את ההתאמות ומגיעים לשיווי משקל באופן מיידי.

בהתייחס לנתונים שלעיל, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. אם הבנק המרכזי ירכוש מהציבור איגרות חוב ממשלתיות בסך 10 מיליארד ש"ח, בשיווי המשקל החדש תעמוד כמות אמצעי התשלום במשק על 380 מיליארד ש"ח.
- ב. אם הבנק המרכזי ירכוש מהציבור איגרות חוב ממשלתיות בסך 10 מיליארד ש"ח, בשיווי המשקל החדש תעמוד כמות אמצעי התשלום במשק על 350 מיליארד ש"ח.
- ג. כמות אמצעי התשלום הנוכחית היא 100 מיליארד ש"ח.
- ד. כמות אמצעי התשלום הנוכחית היא 260 מיליארד ש"ח.
- ה. אם הבנק המרכזי ירכוש מהציבור איגרות חוב ממשלתיות בסך 10 מיליארד ש"ח, בשיווי המשקל החדש תעמוד כמות אמצעי התשלום במשק על 370 מיליארד ש"ח.

19. משק מייצר עגבניות בלבד וקיימת גם תעשיית שימורי עגבניות. בשנה מסוימת נמכרו עגבניות בערך של 800 זוז לצרכנים פרטיים; עגבניות בערך של 600 זוז נמכרו לתעשיית השימורים ועגבניות בערך של 200 זוז יוצאו לחו"ל. יצרני השימורים מכרו שימורי עגבניות לצרכנים פרטיים בערך של 200 זוז, לממשלה בערך של 200 זוז ולייצוא בערך של 200 זוז. שימורי עגבניות בערך של 100 זוז נשארו במלאי אצל יצרני השימורים. ידוע כי יצרני השימורים השתמשו בחומרים מיובאים בערך של 60 זוז. אין פחת על המכונות.

בהסתמך על נתונים אלו, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. עודף הייצוא היה שווה לאפס.
- ב. התוצר הלאומי הנקי היה 1,700 זוז.
- ג. ההשקעה הנקייה של המשק הייתה 100 זוז.
- ד. החיסכון של המשק היה 340 זוז.
- ה. התוצר הלאומי הנקי היה 1,640 זוז וההשקעה הנקייה של המשק הייתה 440 זוז.

20. במשק סגור ידועים הנתונים הבאים:

הנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה 0.6, הנטייה השולית להשקיע מתוך התוצר הלאומי הנקי 0.15, המיסים אינם תלויים בגובה התוצר, כל רווחי הפירמות חולקו. הניחו כי הביקוש לכסף אינו תלוי בתוצר הלאומי. המשק מצוי בשיווי משקל באבטלה. במסגרת המדיניות הממשלתית להקטנת מעורבות הממשלה במשק החליטה הממשלה לצמצם את המיסים בגודל כלשהו ובמקביל לצמצם את הצריכה הציבורית בסכום זהה. ידוע כי כתוצאה משני השינויים הללו ירדה רמת התוצר של שיווי משקל ב-80 מיליון.

מהו גובה הצמצום בצריכה הציבורית?

- א. 33.33 מיליון.
- ב. 80 מיליון.
- ג. 60 מיליון.
- ד. 50 מיליון.
- ה. 70 מיליון.

תשובות נכונות:

מספר שאלה	תשובה נכונה	תוכן התשובה הנכונה
1	ב	(ב) הרווחים של יצואניות אחרות של שמן זית (כמו ישראל, למשל) שלא נפגעו מהבצורת, יעלו בוודאות.
2	ד	(ד) מחיר X הוא 5 ש"ח.
3	א	(א) המחיר שמקבלים היצרנים עבור החלב יעלה, כמות החלב המיוצרת תגדל וכך גם כמות החלב הנקנית על ידי צרכנים מקבוצה A. כמות החלב הנקנית על ידי הצרכנים מקבוצה B בהכרח תקטן.
4	ג	(ג) מחיר הפרחים בחו"ל יעלה ב- 50%, שכר העבודה של הפועלים יעלה אף הוא ב- 50%, הביקוש המקומי לפרחים יגדל באופן שעבור כל כמות של פרחים יהיו הצרכנים מוכנים לשלם מחיר הגבוה ב- 50% מהמחיר ששילמו קודם לכן.
5	ה	(ה) לאורך גבול אפשרויות הייצור של המשק, ההוצאה השולית האלטרנטיבית לייצור X גדלה כאשר ייצור X גדל וההוצאה השולית האלטרנטיבית השולית לייצור Y גדלה כאשר ייצור Y גדל.
6	א	(א) למשק ב' יתרון מוחלט בייצור שני המוצרים ויתרון יחסי בייצור לחם.
7	ד	(ד) אם במשק 26 פועלים הומוגניים וידוע כי הוא מייצר 270 טון חיטה, אז התפוקה השולית של שדה גזר (השדה החמישי) היא 8 טון גזר.
8	ב	(ב) לפי כל אחת משתי ההצעות חברות הבנייה יגדילו את רווחיהן, הזוגות הצעירים יזכו לירידה במחיר הדירה, מצב האזרחים המבוגרים יורע, כי מחיר הדירות יעלה.
9	ג	(ג) הכמות המיוצרת של גבינה בשוק המקומי תקטן. הממשלה יכולה להביא לכך שמצבם של יצרני הגבינה ישתפר בהשוואה למצבם לפני ביטול המכס, אם היא תפצה אותם בסכום השווה לגובה המכס לק"ג (50 ש"ח) כפול כמות הגבינה שיוצרה בשוק המקומי לפני ביטול המכס.
10	ה	(ה) יעלה הביקוש למוצר X, אבל כמותו לא תשתנה. מחיר X יעלה ומחיר A יעלה באותו שיעור (באחוזים).
11	ד	(ד) העלייה בשער הריבית בישראל יכולה למתן את הלחץ האינפלציוני הנובע מעודף הביקוש. עליית הריבית תביא לגידול בתנועות ההון הנכנסות ולכן תביא לירידה בשער הדולר (בש"ח) וגם שינוי זה ימתן את הלחץ האינפלציוני.
12	א	(א) המשק יהיה בשיווי משקל באבטלה ברמת תוצר של 3,000, בתקציב הממשלה יהיה עודף בגודל 250, במאזן התשלומים יהיה עודף יבוא בגודל 200.
13	ג	(ג) אם במשק פתוח שיש בו עודף יצוא יש לממשלה גירעון בתקציב, ההשקעה המקומית הנקייה בהכרח קטנה מסך החיסכון של הסקטור הפרטי.
14	ב	(ב) בהכרח ההשקעה הנקייה של המשק הייתה שלילית.
15	ה	(ה) לא ניתן לדעת מה תהיה ההשפעה של חלוקת הכנסה שוויונית יותר על גובה הצריכה הפרטית.
16	ב	(ב) למשק היה עודף בחשבון הסחורות והשירותים בסך 1.5 מיליארד דולר, עודף בחשבון השוץ בסך 3.5 מיליארד דולר ויתרות מטבע החוץ של המשק עלו ב- 30.5 מיליארד דולר.
17	ג	(ג) התוצר הלאומי הנקי הוא 3,000 וההשקעה המקומית הנקייה היא 300.
18	א	(א) אם הבנק המרכזי ירכוש מהציבור איגרות חוב ממשלתיות בסך 10 מיליארד ש"ח, בשיווי המשקל החדש תעמוד כמות אמצעי התשלום במשק על 380 מיליארד ש"ח.
19	ה	(ה) התוצר הלאומי הנקי היה 1,640 וזו וההשקעה הנקייה של המשק הייתה 440 זוז.
20	ד	(ד) 50 מיליון.